

[Margrete Auken]

et stort væmmeligt eksempel, nemlig Vadehavet.

Der er bred enighed i så at sige hele verden om at udnævne Vadehavet til et af de vigtigste vådområder for fugle og fisk og derfor selvfølgelig også for mennesker. Man ved, at det er truet – det ved udenrigsministeren ikke, men nu fortæller jeg ham det – man kender truslernes art, og man kender følgerne, hvis det går galt. Man kender forureningskilderne. De tre lande, som det drejer sig om, Vesttyskland, Holland og Danmark, er blandt verdens rigeste lande. De er højt udviklede lande med demokrati, og de har alt det, ulandene mangler. Vi har oven i købet det juridiske samarbejde til at gøre noget ved Vadehavet, og så har vi i tilgift stigende forurening af Vadehavet. Men når det kommer til stykket, når det kommer til den konkrete lovgivning, til de konkrete initiativer, er det sådan, at selv i vores lande synes vi ikke, at vi har råd endnu; vi vil vente på bedre tider.

I redegørelsen er så at sige alle de konkrete henvisninger til initiativer fra regeringen og Folketinget af netop den skuffe, at de ikke tåler denne direkte veksling. Men kan se, at de er blevet elendige næsten alle sammen, i hvert fald i det store perspektiv, som vi prøver at lægge frem, når vi snakker ud fra Brundtland-kommissionens rapport.

Overordnet kan man give den forklaring, at det er, fordi vi stadig væk opererer med et vækstbegreb og i os har overtroen på, at bedre tider kommer henne om hjørnet.

Det er rigtigt, at også Brundtland-rapporten taler om vækst – og jeg ved, at det har glædet udenrigsministeren meget – men vi skal jo nok lige tilføje det, som kommissionen altid tilføjer: »uden øget brug af ressourcer«. Og når man har sagt det, er vi derhenne, hvor det revolutionære er begyndt, eller for at sige det på dansk: så skal der vendes op og ned på meget.

Selvfølgelig har jeg her ingen snuptagsmodel for Danmark, der fortæller, hvordan vi skal gøre det, for det er ikke et spørgsmål om at lave den og den konkrete lov bedre. Men jeg vil godt fortælle lidt om, hvad det er, der foregår i Norge, og så håber jeg selvfølgelig, at udenrigsministeren bagefter springer op skarpt forfulgt af miljøministeren, af industriministeren – vi mangler energiministeren – og landbrugsministeren og fortæller: Vi er smadder gode til . . . og: Vi er i skarp konkurrence . . . og: Den er lige ved at være der!

Men lad os nu høre, hvad det er, de har lavet i Norge, hvor de faktisk har udmøntet dette ganske grundigt.

Man har i sommer nedsat et statssekretærudvalg, som består af, jeg tror, det er seks fra de mest berørte departementer. Disse seks er så suppleret med et embedsmandsudvalg, og de skal nu kulegrave problemet på hjemmefronten. Det interessante i konstruktionen er i øvrigt, at både Miljøværndepartementet og Udenrigsdepartementet er ansvarlige; de kan altså enes, de kan have udvalg fælles og lave fælles program. Det er jo spændende.

Dette udvalg har nu lavet et program for, hvordan sagen videre skal tackles.

For det første vil man gå de forskellige ministeriers virksomhed igennem for at se, hvad der kan gøres, for at rapporten kan følges op også hjemme i Norge. Der er allerede nu en række høringer i gang. Man arbejder sig frem imod at lave en samlet plan, som så skal være regeringens handlingsprogram, og man må gå ud fra, at den skal munde ud i en direkte melding til Stortinget.

For det andet har man iværksat offentlige høringer af forvaltningerne i amter og kommuner – eller fylker og kommuner, som det hedder dér – om, hvordan de kan følge sagen op. Derudover skal der være høringer af relevante større frivillige organisationer, af erhvervslivet og af de statslige virksomheder.

For det tredje forberedes nu et forskningspolitisk opfølgingsprogram. Samtlige forskningsråd skal fremlægge strategioplæg, og jeg mener, at de allerede i marts skal gennemgå disse på en konference, så man dér kan lægge hele strategien.

Endelig er der for det fjerde indledt et udredningsarbejde, hvor forskellige komiteer dels skal undersøge, hvordan man kan få en metode til at indarbejde miljøhensynene i den økonomiske planlægning, og hvordan man kan bruge økonomiske virkemidler i styringen mod en bæredygtig udvikling, dels fremlægge en udredning af sagsbehandlingen og beslutningsrutinerne i og mellem ministerierne med sigte på at opnå en bæredygtig udvikling.

Programmet lyder ambitiøst, og det interesserer ikke den danske regering, kan jeg se. Vi må alligevel sige, at det er et minimum, hvis de advarslers, Brundtland-kommissionen kommer med, er rigtige, og kun hvis vi kommer op på